

**ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя
Стефаника»**

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПУБЛІЧНІ ІНСТИТУТИ І ПРОЦЕСИ

Освітня програма «Публічне управління та адміністрування»
Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»
Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

Робоча програма «Публічні інститути і процеси» для студентів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». 13 с.

Розробник:

Стефурак М.М. – викладач кафедри управління та бізнес-адміністрування

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри управління та бізнес-адміністрування

Протокол від 27 серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри управління
та бізнес-адміністрування

_____
(підпис)

Жук О. І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»	Вибіркова	
	Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»		
Змістових модулів – 2	Освітня програма Публічне управління та адміністрування	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		16 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	76 год.
Індивідуальні завдання			
-	-		
Вид контролю: залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30 % / 70 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: формування теоретичних та практичних знань з теорії, методики й організаційних основ формування публічних інститутів і процесів, розуміння їх впливу на державне управління; розкриття сутності, особливостей формування та реалізації сучасної державної політики, розробки та впровадження її теоретичних та організаційно-правових основ в практику діяльності й розвитку системи органів публічної влади в Україні.

Основними цілями вивчення дисципліни «Публічні інститути і процеси» є засвоєння студентами навчального матеріалу стосовно:

- взаємодії політики та управління;

- особливостей функціонування політичного режиму;
- організації політичної системи суспільства;
- тенденцій до змін сучасних політичних систем;
- особливостей функціонування інститутів та процесів публічної політики;
- ролі держави як політичного інституту та засобу публічної влади;
- діяльності політичних партій як інституту демократичного суспільства;
- особливостей політичного лідерства в сучасній Україні.

Компетентності навчання:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність працювати в команді.

ЗК7. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ФК.2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.

ФК.9. Здатність впроваджувати інноваційні технології в публічному управлінні та адмініструванні.

ФК.10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання:

ПР1. Використовувати базові знання з історичних, культурних,

політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

ПР4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Теоретичні засади державної і політичної влади

Тема 1. Взаємодія політики та управління

1. Влада та громадянське суспільство: проблема взаємодії
2. Співвідношення державної та політичної влади
3. Структура владних відносин та механізмів політичної влади

Тема 2. Особливості функціонування політичного режиму

1. Сутність та види політичного режиму
2. Якісні характеристики політичного режиму
3. Спільні та відмінні риси демократичного, авторитарного та тоталітарного режиму

Тема 3. Політична система суспільства

1. Політична система як механізм влади та фактор стабілізації і розвитку суспільного життя
2. Характерні риси політичної системи суспільства
3. Основні засади формування та функції політичних систем

Тема 4. Тенденції до змін сучасних політичних систем

1. Структурні елементи політичної системи, її інституційна, інформаційно-комунікаційна та нормативно-регулятивна складова
2. Поняття, суб'єкти, закономірності і тенденції до змін світового політичного процесу
3. Основні концептуальні ідеологічні засади сучасних політичних процесів

Змістовний модуль 2. Особливості функціонування публічних інститутів та процесів

Тема 5. Інститути та процеси публічної політики

1. Теоретико-методичні аспекти дослідження інститутів публічної політики
2. Структура інститутів публічної політики
3. Процеси публічної політики

4. Процеси прийняття політико-управлінських рішень

Тема 6. Держава як політичний інститут та засіб публічної влади

1. Основні підходи до визначення сутності держави
2. Інститути державної влади та їх характеристика
3. Форми правління та устрою: президентська та парламентська
4. Політика як засіб регулювання економічних, соціальних та духовних відносин у суспільстві

Тема 7. Політичні партії як інститут демократичного суспільства

1. Теоретико-методичні засади формування сучасних політичних партій
2. Історичний шлях української багатопартійності та її відродження в умовах державної незалежності
3. Сучасна українська багатопартійність: здобутки та проблеми

Тема 8. Політичне лідерство в сучасній Україні

1. Проблеми політичного лідерства
2. Ідеї лідерства у світовій і вітчизняній політичній думці
3. Формування політичного лідерства в Україні в умовах державної незалежності

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л.	п.	лаб	інд.	с.р.		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовний модуль 1. Теоретичні засади державної і політичної влади												
Тема 1. Взаємодія політики та управління	12	2	2	-	-	8	12	2	2	-	-	8
Тема 2. Особливості функціонування політичного режиму	12	2	2	-	-	8	12	-	-	-	-	12
Тема 3. Політична система суспільства	12	2	2	-	-	8	12	2	-	-	-	10
Тема 4. Тенденції до змін сучасних політичних систем	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Разом за змістовним модулем 1	46	8	8	-	-	30	46	4	2	-	-	40
Змістовний модуль 2. Особливості функціонування публічних інститутів та процесів												
Тема 5. Інститути та процеси публічної політики	12	2	2	-	-	8	12	2	2	-	-	8
Тема 6. Держава як політичний інститут та засіб публічної влади	12	2	2	-	-	8	12	2	2	-	-	8
Тема 7. Політичні партії як інститут демократичного суспільства	12	2	2	-	-	8	12	-	-	-	-	12
Тема 8. Політичне лідерство в сучасній Україні	8	2	-	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Разом за змістовним модулем 2	44	8	6	-	-	30	44	4	4	-	-	36
Усього годин	90	16	14	-	-	60	90	8	6	-	-	76

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Тема 1. Взаємодія політики та управління	2
2.	Тема 2. Особливості функціонування політичного режиму	2
3.	Тема 3. Політична система суспільства	2
4.	Тема 4. Тенденції до змін сучасних політичних систем	2
5.	Тема 5. Інститути та процеси публічної політики	2
6.	Тема 6. Держава як політичний інститут та засіб публічної влади	2
7.	Тема 7. Політичні партії як інститут демократичного суспільства	2
	Разом	14

6. Теми лабораторних занять

Відповідно до робочої програми з дисципліни «Публічні інститути і процеси» лабораторні заняття не заплановані.

7. Самостійна робота

Самостійна робота студентів – невід’ємна складова частина навчального процесу, яка відіграє важливу роль у процесі формування майбутнього спеціаліста.

Мета самостійної роботи – набуття навичок щодо вирішення конкретних практичних завдань і використання отриманих знань у подальшій практичній діяльності.

Самостійна робота студентів при вивченні курсу складається з різних її видів:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, семінарів, практичних занять);
- завершення розпочатих на практичних заняттях завдань, передбачених робочою програмою курсу;
- написання рефератів.

Підготовка до лекційного заняття передбачає обов’язкове вивчення матеріалу попередньої лекції і ознайомлення з матеріалами наступної лекції (підручники, посібники).

Підготовка до практичних занять передбачає обов’язкове вивчення отриманого теоретичного матеріалу з метою подальшого застосування знань на практичних заняттях, у наступній практичній діяльності. При підготовці до заняття відповідної теми необхідно детально вивчити конспект лекції, підручник (навчальний посібник) та коротко законспектувати засвоєний матеріал. Семінарські і практичні заняття передбачають вивчення теоретичного матеріалу та виконання завдань. Студент самостійно завершує у позааудиторних умовах розпочаті в аудиторіях завдання і здає у час, який встановлює викладач.

Виконувати завдання необхідно в такій послідовності:

- ознайомитись із завданням і вивчити його умову;
- визначити методи (прийоми) розв’язання кожної конкретної ситуації;
- безпосередньо почати розв’язувати завдання;
- обґрунтувати висновки і пропозиції згідно з отриманими результатами;
- виконане завдання належно оформити в зошиті;
- захистити завдання (якщо це встановлено робочою програмою дисципліни) відповідно до встановленого графіка самостійної роботи.

Якщо передбачений програмою обсяг завдань студент не виконав і не захистив, то до екзамену його не допускають.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Тема 1. Взаємодія політики та управління	8
2.	Тема 2. Особливості функціонування політичного режиму	8
3.	Тема 3. Політична система суспільства	8
4.	Тема 4. Тенденції до змін сучасних політичних систем	6
5.	Тема 5. Інститути та процеси публічної політики	8
6.	Тема 6. Держава як політичний інститут та засіб публічної влади	8
7.	Тема 7. Політичні партії як інститут демократичного суспільства	8
8.	Тема 8. Політичне лідерство в сучасній Україні	6
	Разом	60

8. Індивідуальні завдання

Відповідно до робочої програми з дисципліни «Публічні інститути і процеси» індивідуальні завдання не заплановані.

9. Методи навчання

Залежно від джерела знань, під час навчальних занять, як практичних, так і лекційних, використовуються наступні методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, дискусія, діалог), наочні (демонстрація, ілюстрація), практичні (рішення задач, ділові ігри).

За характером пізнавальної діяльності, при вивченні дисципліни «Публічні інститути і процеси» використовуються: пояснювально-наочний проблемний виклад; частково-пошуковий та дослідницький методи.

За місцем в структурній діяльності використовуються:

- методи організації й здійснення навчальної діяльності, що поєднує словесні, наочні і практичні методи; методи навчальної роботи під керівництвом викладача й методи самостійної роботи студентів;
- методи стимулювання й мотивації навчальної роботи, що об'єднали в собі пізнавальні ігри, навчальні дискусії, моделювання рольових ситуацій;
- методи контролю й самоконтролю за навчальною діяльністю: методи усного, письмового контролю; індивідуального й фронтального, тематичного і систематичного контролю.

10. Методи контролю

Методами контролю з дисципліни «Публічні інститути і процеси» є поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної

роботи. Формами проведення поточного контролю з дисципліни є:

- усні опитування на практичних заняттях;
- письмові контрольні роботи (на лекційних та практичних заняттях);
- тестування тощо.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на освітньому рівні бакалавра. Підсумковий контроль з дисципліни «Публічні інститути і процеси» включає семестровий контроль у формі заліку.

Критерії оцінювання рівня знань на практичних заняттях, при виконанні самостійних та індивідуальних завдань:

5 балів – коли студент дає обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді на запитання, рішення завдань правильні, демонструє знання навчально-методичної літератури, наводить узагальнення і висновки, був присутній на лекціях і практичних заняттях;

4 бали – коли студент знає викладений матеріал на «відмінно», але ним допущені незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, розрахунків, коли за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Присутність на лекціях і практичних заняттях обов'язкова;

3 бали – коли студент дає неправильну відповідь на одне запитання або на всі запитання дає малообґрунтовані, невичерпні відповіді, припускається грубих помилок у розрахунках і тільки за допомогою викладача може виправити допущені помилки;

2 бали – коли студент дає неправильні відповіді на 2-3 запитання, припускається грубих помилок у розрахунках і не може їх виправити, погано орієнтується в лекційному матеріалі;

1 бал – студент отримує за умови, якщо не зміг викласти зміст питання, погано орієнтується в матеріалі; відсутні логічна послідовність висловлювань та зміст відповіді; виконане завдання містить багато помилок, що заважають розумінню загального змісту;

0 балів – відповідь відсутня.

11. Оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
25-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-24	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Перелік питань, які виносяться на екзамен

1. Влада та громадянське суспільство: проблема взаємодії
2. Співвідношення державної та політичної влади
3. Структура владних відносин та механізмів політичної влади
4. Сутність та види політичного режиму
5. Якісні характеристики політичного режиму
6. Спільні риси демократичного, авторитарного та тоталітарного режиму
7. Відмінні риси демократичного, авторитарного та тоталітарного режиму
8. Політична система як механізм влади та фактор стабілізації і розвитку суспільного життя
9. Характерні риси політичної системи суспільства
10. Основні засади формування політичних систем
11. Функції політичних систем
12. Структурні елементи політичної системи
13. Інституційна та інформаційно-комунікаційна складова політичної системи
14. Нормативно-регулятивна складова політичної системи
15. Поняття, суб'єкти, закономірності і тенденції до змін світового політичного процесу
16. Основні концептуальні ідеологічні засади сучасних політичних процесів
17. Теоретико-методичні аспекти дослідження інститутів публічної політики
18. Структура інститутів публічної політики

19. Процеси публічної політики
20. Процеси прийняття політико-управлінських рішень
21. Основні підходи до визначення сутності держави
22. Інститути державної влади та їх характеристика
23. Форми правління та устрою: президентська та парламентська
24. Політика як засіб регулювання економічних, соціальних та духовних відносин у суспільстві
25. Теоретико-методичні засади формування сучасних політичних партій
26. Історичний шлях української багатопартійності та її відродження в умовах державної незалежності
27. Сучасна українська багатопартійність: здобутки та проблеми
28. Проблеми політичного лідерства
29. Ідеї лідерства у світовій і вітчизняній політичній думці
30. Формування політичного лідерства в Україні в умовах державної незалежності

13. Рекомендована література

1. Сайт дистанційного навчання. URL : <http://d-learn.pu.if.ua>
2. Курс «Взаємодія органів державної влади з громадськістю» // Prometheus. URL : <https://prometheus.org.ua/>
3. Курс «Ефективна взаємодія органів місцевого самоврядування з громадськістю» // Prometheus. URL : <https://prometheus.org.ua/>
4. Курс «Створення інституцій місцевого економічного розвитку громад» // Prometheus. URL : <https://prometheus.org.ua/>
5. Курс «Навчання для депутатів місцевих рад об'єднаних територіальних громад» // Prometheus. URL : <https://prometheus.org.ua/>
6. Держава і політика: посібник. За наук.ред.д.держ.упр О. В. Радченка, [автори-упоряд. М. Д. Городок, А. В. Карташов, О. В. Радченко та ін.]; Міжнародний республіканський інститут. Київ: IRI, 2016. 372 с.
7. Державне управління : політологічні та психологічні аспекти : Підручник / Д. І. Дзвінчук, О. В. Радченко, В. В. Заблоцький, О. М. Сич.; За заг.ред. д.держ.упр., проф. Радченка О. В.; Вид. 2-ге. Київ : Вид-во ВАДНДУ, 2016. 268 с.
8. Мілюкова А. О., Степанова Н. Є. Політичні інститути та процеси в Україні: методичний посібник для забезпечення самостійної роботи студентів усіх форм навчання (за напрямом 052 – політологія) / А. О. Мілюкова, Н. Є. Степанова. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2018. 124 с.

9. Пахарєв А.Д. Політичні інститути і процеси в сучасній Україні. Навчальний посібник. К.: Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2011. 182 с.

10. Публічна політика : навч. посіб. / авт. кол. : С. О. Телешун, С. В. Ситник, І. В. Рейтерович та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. Київ : НАДУ, 2016. 340 с.

11. Публічне управління України в умовах інституційних змін : колективна монографія. За наук. редакції д. держ. упр. Р. В. Войтович та П.В. Ворони. Київ, 2019. 482 с.

12. Ханстантинов В. О. Політичні інститути і процеси: курс лекцій/ В.О. Ханстантинов. Миколаїв: МНАУ, 2017. 144 с.